

Planul Național de Redresare și Reziliență

Beneficiar: ȘCOALA GIMNAZIALĂ SÂNCRAIU DE MUREȘ

Titlul proiectului: „Ecosisteme de management al învățării bazate pe inteligență artificială”

Contract de finanțare nr. 14095/10.12.2024, cod proiect e-PNRR 122

Structura Resursei Educaționale Deschise (RED) bazată pe AI

I. Date de Identificare ale Resursei

Categorie	Educație digitală / Limba și Literatura Română — Adjectivul
Titlul RED	Pe Urmele lui Habarnam — Adjectivul: Poziția și Acordul cu Substantivul
Autor	POP NINA CAROLINA
Grup țintă	Elevi, vârsta 10 ani
Aria Curriculară	Limbă și Comunicare
Clasa	a IV-a
Obiectiv General	Recunoașterea adjectivului și a rolului său de a exprima o caracteristică a substantivului; identificarea poziției adjectivului față de substantiv (înainte/după) și realizarea corectă a acordului în gen și număr, pe baza textului suport «Aventurile lui Habarnam și ale prietenilor săi» de Nikolai Nosov (Unitatea tematică 6 — Citim, explorăm, câștigăm).
Durată Estimată	50 minute (predare + evaluare la final, 1 oră didactică)

II. Argumentul Aplicării RED în Procesul Didactic

Elevii confundă frecvent regula de acord a adjectivului (mai ales la plural și la formele terminate în -iu/-ie) și memorează poziția „obișnuită” a adjectivului fără să observe că aceasta se poate schimba, cu efect stilistic, așa cum se întâmplă chiar în textul suport («prichinduță frumoasă» / «o frumoasă prichinduță»).

Utilizarea AI-ului transformă regula de acord într-un joc de recunoaștere alături de personajele deja cunoscute ale elevilor — Habarnam, Ochi-albaștri, Fulg-de-nea și Mierinana — în loc de exerciții abstracte, decontextualizate.

Fragmentul din «Aventurile lui Habarnam și ale prietenilor săi» (Nikolai Nosov) oferă numeroase adjective autentice, descriptive, ideale pentru observarea poziției și a acordului direct în context narativ, înainte ca elevul să le aplice creativ la propria descriere a unui personaj.

III. Promptul/Prompturile Propuse pentru Activitatea Didactică (Metoda PREPARE)

Acest prompt va fi furnizat elevilor pentru dialogul cu Habarnam.

Element PREPARE	Descriere (Rolul în activitate)	Prompt/Instrucțiune către AI
Purpose (Scopul)	Recunoașterea adjectivului și exersarea poziției/acordului, pe baza textului cu Habarnam.	„Vreau să mă ajuți să identific adjectivele și să exersezi poziția și acordul lor, folosind personajele din «Aventurile lui Habarnam».”
Role (Rolul AI)	Habarnam, prichindelul curios, ghidează exersarea.	„Acționează ca Habarnam, prichindelul curios din carte, care vrea să exersăm împreună adjectivele.”
Exemplar (Exemplu)	Model de schimbare a poziției și de acord, cu exemple reale din text.	„Exemplu: «prichinduță frumoasă» → «o frumoasă prichinduță»; «floricele trandafirii și violete» (acord la plural, feminin). Încearcă tu cu «un medic renumit».”
Parameters (Parametri)	Exemple simple din text, doar gen și număr, limbaj prietenos.	„Folosește exemple simple din text, doar gen și număr, limbaj prietenos pentru clasa a IV-a.”
Action (Acțiunea)	5 pași, de la recunoaștere la descrierea unui personaj.	„Prezintă în ordine: (1) reamintim personajele, (2) ce este adjectivul, (3) poziția lui, (4) acordul, (5) descriu un personaj cu minimum 3 adjective.”
Restrictions (Restricții)	Elevul răspunde, AI doar corectează acordul.	„NU da răspunsul direct. Așteaptă-mi răspunsul și corectează doar acordul greșit.”
Evaluation (Evaluare)	Identificare corectă + poziție + acord corect (gen, număr).	„Evaluează corect dacă identific adjectivul, schimb poziția corect și fac acordul corect (gen, număr).”

IV. Planul Activității Didactice (1 oră)

Etapă	Dura tă	Activitatea Elevilor	Rolul AI (Prompt)
1. Introducere & Reamintirea textului	8 min	Elevii reamintesc fragmentul citit și personajele (Habarnam, Ochi-albaștri, Fulg-de-nea, Mierinana). Profesorul scrie pe tablă o propoziție din text cu un adjectiv.	Prompt frontal profesor: „Ce este un adjectiv și ce rol are într-o propoziție? Dă un exemplu din textul cu Habarnam, pe înțelesul unui elev de clasa a IV-a.”
2. Dialog cu Habarnam — Metoda PREPARE	30 min	În perechi, elevii introduc promptul PREPARE. Ghidați de „Habarnam”, parcurs cei 5 pași: recunoașterea adjectivului → poziția lui → acordul în gen și număr → exercițiu din text → descrierea unui personaj propriu.	Promptul PREPARE de la punctul III. AI-ul (Habarnam) prezintă câte un pas, oferă exemple din text și verifică acordul din răspunsurile elevului.

		Completează fișa „Jurnalul prichinduțelor” la fiecare pas.	
3. Concluzii & Prezentare	12 min	Câteva perechi citesc descrierea personajului creat, cu adjectivele folosite. Se discută ce adjective au sunat cel mai potrivit.	Prompt de sinteză opțional: „Continuă descrierea personajului cu un ultim adjectiv potrivit, fără să schimbi stilul elevului.”

V. Metoda de Aplicare la Clasă

Descrieți pe scurt modul în care s-a aplicat la clasă

Activitatea se desfășoară în sala de clasă, cu tablete sau telefoane, după ce elevii au citit deja fragmentul din «Aventurile lui Habarnam și ale prietenilor săi».

Elevii lucrează în perechi și primesc fișa „Jurnalul prichinduțelor” cu 5 rubrici: (1) Personajele și câte 2 adjective pentru fiecare, (2) Poziția adjectivului — exemple din text, (3) Acordul în gen și număr — exercițiu model, (4) Adjective pentru personajul meu — lista de idei, (5) Descrierea personajului meu (5-6 enunțuri, minimum 3 adjective).

Profesorul circulă printre perechi, verificând mai ales acordul corect în gen și număr și faptul că AI-ul (Habarnam) nu descrie personajul în locul elevului, ci doar corectează acordul.

Evaluarea (10 min) cuprinde itemi de identificare a adjectivului, de schimbare a poziției și de realizare a acordului corect.

VI. Concluzii și Așteptări în Urma Aplicării

Așteptări înainte de implementare: Se așteaptă ca exersarea acordului prin personaje deja cunoscute din lectură să consolideze mai durabil regula decât exercițiile izolate, decontextualizate.

Dezvoltarea Competenței Digitale și a celei la nivelul disciplinei: Elevii formulează prompturi structurate (competență digitală) și exersează identificarea, poziția și acordul adjectivului (competență gramaticală).

Consolidarea Cunoștințelor: Se va constata dacă elevii reușesc să realizeze corect acordul în gen și număr în descrierea proprie, fără ajutorul direct al AI-ului la conținut.

Concluzie finală: Adjectivul dă culoare descrierii unui personaj — dar alegerea cuvintelor potrivite îi rămâne elevului. AI-ul este „Habarnam”, un prichindel curios care învață alături de elev, nu un substitut al gândirii acestuia.

I Planificarea unității de învățare

Disciplina: Limba și Literatura Română

Clasa: a IV-a

Unitatea de învățare: Unitatea tematică 6 — Citim, explorăm, câștigăm

Număr de ore alocate unității: 6 ore (extrasul de mai jos se concentrează pe secțiunea de Adjectiv — poziția și acordul, pe baza textului suport «Aventurile lui Habarnam»)

Competențe specifice	Conținuturi	Nr. ore	Săptămâna	Observații / Evaluare
----------------------	-------------	---------	-----------	-----------------------

vizate				
1.1. Identificarea informațiilor dintr-un text narativ; 2.1. Recunoașterea cuvintelor care exprimă caracteristici	1. Lectura fragmentului «Aventurile lui Habarnam și ale prietenilor săi» — personaje, identificarea cuvintelor care exprimă caracteristici (adjective)	1	S18	Lectura textului, identificarea cuvintelor subliniate (adjective) și a rolului lor în text.
4.1. Recunoașterea adjectivului; 4.2. Realizarea acordului adjectivului cu substantivul	2. Adjectivul: poziția față de substantiv și acordul în gen și număr. Aplicare pe «Aventurile lui Habarnam» (Dialog cu AI)	1	S18	Dialog cu AI (Metoda PREPARE). Completare Jurnalul prichinduțelor. Evaluare la final (10 min).
4.3. Aplicarea regulilor de scriere corectă a adjectivelor	3. Adjective invariabile și adjective terminate în -iu/-ie — scriere corectă la plural	1	S19	Exerciții de transformare la plural, cu accent pe scrierea cu -ii (cafeniu→cafenii).
3.3. Redactarea unor texte scurte; 1.3. Recunoașterea familiei de cuvinte	4. Descrierea unui personaj folosind adjective; familia de cuvinte	1	S19	Activitate de grup: descrierea unui personaj cu adjective, evaluare reciprocă după criterii date.
Toate competențele vizate anterior	5. Recapitulare și Evaluare sumativă — adjectivul, poziția, acordul	1	S20	Test sumativ: identificarea adjectivului, schimbarea poziției, realizarea acordului, descriere creativă.

II. Proiect de lecție: Pe Urmele lui Habarnam — Adjectivul: Poziția și Acordul cu Substantivul

Data:

Clasa: a IV-a

Disciplina: Limba și Literatura Română

Unitatea de învățare: Unitatea tematică 6 — Citim, explorăm, câștigăm

Subiectul lecției: Adjectivul — Poziția față de substantiv și Acordul în gen și număr

Tipul lecției: Predare-învățare prin descoperire (Dialog cu AI, Metoda PREPARE) + Evaluare

Durata: 50 minute (predare + evaluare la final)

1. Obiective Operaționale

La sfârșitul activității, elevii vor fi capabili:

O1 (Cognitiv): Să definească adjectivul ca parte de vorbire care exprimă o caracteristică a substantivului.

O2 (Cognitiv): Să identifice poziția adjectivului față de substantiv (înainte sau după) în enunțuri date.

03 (Aplicativ): Să realizeze corect acordul adjectivului cu substantivul în gen și număr.

04 (Creativ): Să redacteze o scurtă descriere (5-6 enunțuri) a unui personaj din «Aventurile lui Habarnam», folosind minimum 3 adjective acordate corect.

05 (Digital): Să utilizeze promptul PREPARE pentru a dialoga eficient cu AI-ul și să-și verifice/corecteze propriile răspunsuri.

2. Strategii Didactice

Conversația euristică, Învățarea asistată de inteligența artificială (Metoda PREPARE), Organizatorul grafic (Jurnalul prichinduțelor), Munca pe perechi, Exercițiul.

3. Scenariul Didactic

Etapele Lecției	Timp	Activitatea Profesorului	Activitatea Elevilor	Strategii / Metode
1. Moment organizatoric	1 min	Asigură climatul optim. Distribuie fișele „Jurnalul prichinduțelor”. Verifică dispozitivele.	Se pregătesc. Primesc fișa de lucru.	Conversația
2. Captarea atenției — Reamintirea personajelor	6 min	Reamintește scena trezirii lui Habarnam și întreabă: „Cum erau prichinduțele pe care le-a întâlnit Habarnam? Ce cuvinte le descriu?”	Elevii reamintesc personajele (Habarnam, Ochi-albaștri, Fulg-de-nea, Mierinana) și propun cuvinte care le descriu.	Conversația euristică
3. Anunțarea temei și a obiectivelor	2 min	Scrie titlul: „Adjectivul — Poziția și Acordul cu Substantivul”. Explică structura: dialog cu Habarnam în 5 pași + Jurnalul prichinduțelor + evaluare la final.	Notează titlul. Văd cele 5 rubrici din fișă.	Expunerea
4. Reactualizarea cunoștințelor	5 min	Reamintește ce este adjectivul, cu exemplul «floricele trandafirii și violete» de pe tablă.	Un elev identifică substantivul și adjectivele la tablă; ceilalți notează regula acordului în caiete.	Exercițiul
5. Dirijarea învățării (Implementare RED AI)	25 min	Proiectează promptul PREPARE. Împarte clasa în perechi. Semnalează trecerea la pasul următor la fiecare 5 minute. La pasul 5 (descriere), verifică că AI-ul nu scrie descrierea, ci doar corectează acordul. Verifică fișele.	Perechile introduc promptul. „Habarnam” ghidează în 5 pași: recunoașterea adjectivului → poziția lui → acordul în gen și număr → exercițiu din text → descrierea unui personaj propriu. Completează fișa la fiecare	Descoperire cu AI, Metoda PREPARE, Organizatorul grafic, Munca pe perechi

			pas.	
6. Evaluare — Test individual	8 min	Distribuie testul (5 itemi). Elevii lucrează individual, fără AI și fără manual. Corectare frontală în ultimele 2 minute.	Rezolvă testul individual în 7 minute. Participă la corectarea frontală.	Evaluare formativă, Lucru individual
7. Concluzii și temă	3 min	Invită 1-2 perechi să citească descrierea personajului creat. Temă: „Describe, acasă, încă un personaj din Aventurile lui Habarnam, cu minimum 3 adjective.”	Ascultă/citesc descrierile. Notează tema.	Aprecieri verbale

Test de Evaluare (10 minute) — Adjectivul: Poziția și Acordul

Instrucțiuni: Lucrați individual, fără manual sau dispozitive. Timp: 7 minute.

1. (20 p) Completează: Partea de vorbire care exprimă o caracteristică a unui substantiv se numește _____. Adjectivul se acordă cu substantivul în _____ și _____.

2. (20 p) Adevărat sau Fals — încercuiește: În exemplul «prichinduță frumoasă» → «o frumoasă prichinduță», adjectivul a trecut după substantiv. Adevărat / Fals

3. (20 p) Alegere multiplă — Care este forma corectă de plural pentru «nor plumburiu»?

a) nori plumburi b) nori plumburii c) nor plumburii d) nori plumbur

4. (20 p) Schimbă poziția adjectivului față de substantiv: «geamantănaș cafeniu» → _____

Răspunsul tău: [_____]

5. (20 p) Creație — Descrie, în 2-3 enunțuri, un personaj din «Aventurile lui Habarnam», folosind minimum 2 adjective acordate corect.

Răspunsul tău: [_____]

Barem de Corectare și Setări pentru Platforma Online (Pentru Profesor)

Nr. Întrebare	Răspuns Corect	Punctaj	Explicație
1	adjectiv; gen; număr	20 p	Acordați 10 p pentru termenul „adjectiv” și câte 5 p pentru „gen” și „număr”.
2	Fals	20 p	În exemplul dat, adjectivul a trecut înaintea substantivului

			(«o frumoasă prichinduță»), nu după.
3	b) nori plumburii	20 p	Adjectivele terminate în -iu/-ie la singular se scriu cu -ii la plural (ex. cafeniu→cafenii, plumburiu→plumburii), conform regulii din manual.
4	cafeniul geamantănaș (sau echivalent corect)	20 p	Acordați 20 p pentru schimbarea corectă a poziției, după modelul „meleag nou – noul meleag”.
5	Orice descriere cu minimum 2 adjective acordate corect în gen și număr	20 p	Criterii: (a) acord corect — 10 p; (b) coerență cu un personaj din text — 10 p. Nu penalizați greșelile de ortografie minore.

Observații metodologice importante din programa școlară:

În clasa a IV-a, adjectivul se predă cu accent pe poziția față de substantiv și pe acordul în gen și număr, fără terminologie avansată (grade de comparație, valori expresive).

Cea mai frecventă greșeală este acordul incorect la adjectivele terminate în -iu/-ie la plural (ex. cafeniu → cafenii, plumburiu → plumburii) — profesorul trebuie să insiste pe acest tip de adjectiv, conform regulii din manual.

Itemul de creație (nr. 5) are criterii duble — acordul corect și coerența descrierii; profesorul trebuie să sublinieze ambele criterii înainte de test.

NOTA:

Se vor completa personalizat în funcție de fiecare resursă etapele de argumentare, prompt și aplicare la clasă.

Elementele cu galben sunt cu rol orientativ.

Resursa va conține RED AI generate de experți, amplu prezentate.

Se pot atașa dovezi ale aplicării la clasă sau materiale generate cu AI (fise, prezentări etc) utile aplicării RED